

Årsberetning 2013

Médecins Sans Frontières Norway

Leger Uten Grenser Norge

Leger Uten Grenser er en nøytral og uavhengig medisinsk hjelpeorganisasjon som redder liv og lindrer nød. Vi hjelper dem som trenger det mest – uansett hvem, uansett hvor, uansett hvorfor.

Leger Uten Grenser gir nødhjelp til mennesker i krig, kriser og katastrofer, og andre som ikke har tilgang til grunnleggende helsetjenester. I tillegg varsler vi om overgrep og glemte kriser – fordi færre dør når flere vet.

Leger Uten Grenser i Norge ble dannet i 1996 og er en del av en internasjonal bevegelse, Médecins Sans Frontières – MSF. Per i dag består organisasjonen av 23 seksjoner med en internasjonal generalforsamling og styre. Den norske seksjonen har et nært samarbeid med de andre seksjonene. Leger Uten Grenser i Norge er representert i Leger Uten Grensers internasjonale organer.

Det overordnede målet med all vår virksomhet er å hjelpe mennesker i nød i tråd med grunnleggende humanitære prinsipper. Vi er en organisasjon med engasjerte og idealistiske medlemmer, med rotfeste i og støtte fra det norske samfunnet.

I Norge fokuserer Leger Uten Grenser på målrettet rekruttering av personell til våre feltprosjekter, samt innsamling av midler til gjennomføring av prosjekter. I tillegg driver Leger Uten Grenser Norge informasjonsarbeid for å skape oppmerksomhet om humanitære kriser, og jobber med talsmannsarbeid for å skape politisk endring på våre humanitære kjernesaker. Leger Uten Grenser Norge bidrar også med operasjonell støtte til flere av organisasjonens feltprosjekter.

Som medeier i Leger Uten Grensers operasjonelle senter i Brussel, samt deltager i organisasjonens internasjonale fora, er vi en aktiv bidragsyter i utviklingen av bevegelsens operasjonelle strategi og virksomhet.

I 1999 fikk Leger Uten Grenser Nobels Fredspris for "organisasjonens banebrytende humanitære innsats på flere kontinenter".

Leger Uten Grenser utgir årlig en omfattende aktivitetsrapport som oppsummerer våre feltprosjekter og tar opp aktuelle medisinske og humanitære temaer. Rapporten, MSF Activity Report, kan fås ved henvendelse til vårt kontor eller leses på vår hjemmeside: www.legerutenegrenser.no.

1 Redegjørelse for virksomheten

1.1 Rekruttering av feltpersonell

En av hovedmålsettingene til Leger Uten Grenser Norge er å være en solid bidragsyter av internasjonalt personell til Leger Uten Grenser sine prosjekter rundt om i verden

I 2013 reiste 56 personer fra Leger Uten Grenser Norge på 75 ulike oppdrag i Afghanistan, Armenia, Bulgaria, Egypt, Filippinene, Guinea, India, Irak, Jordan, Jemen, Kongo, Libanon, Libya, Pakistan, Den sentralafrikanske republikk, Sør-Sudan, Sierra Leone, Somaliland, Syria, Tyrkia, Uganda og Ukraina.

Leger Uten Grenser Norge rekrutterer og sender ut leger, sykepleiere, jordmødre, bioingeniører, farmasøyter, psykologer samt ikke-medisinsk personell som økonomer, administratorer, logistikere, ingeniører, arkitekter, håndverkere m fl. Organisasjonen rekrutterer nytt personell fortløpende. Vi legger stor vekt på profesjonalitet, personlig egnethet og motivasjon i vår rekruttering. Vårt personell jobber med å gi grunnleggende medisinsk behandling både innen primær- og sekundærhelsetjenesten i land og områder hvor helsetilbudet er svekket pga. humanitære kriser.

Organisasjonen legger vekt på god individuell oppfølging før, under og etter utenlandsoppdrag. Hver enkelt feltarbeider gjennomgår forberedelseskurs, personlig briefing og informasjons briefing før sitt oppdrag. Leger Uten Grenser krever grundig helsesjekk, vandelsattest, attester og diplomer fra den enkelte før utreise. En god oppfølging etter endt oppdrag med medisinsk sjekk, tilbud om psykologhjelp og tilkobling til vårt kollegiale støttenettverk er en del av vår rutine.

1.2 Informasjonsarbeid og varsling om overgrep

Borgerkrigen i Syria blir stadig mer brutal og uoversiktlig. Det var generelt høy synlighet rundt Leger Uten Grensers arbeid i Syria og vanskeligheten av å yte nødhjelp i landet gjennom hele 2013.

Den sentralafrikanske republikk har figurert på Leger Uten Grensers liste over glemte kriser tre år på rad, men fikk mye oppmerksomhet på slutten av året, da den allerede katastrofale situasjonen eskalerte til en svært voldelig konflikt med etniske under- og overtoner. Leger Uten Grenser kritiserte offentlig FNs manglende innsats i landet. Leger Uten Grenser har jobbet hardt for å rette mediernes oppmerksomhet mot den humanitære krisen i Den sentralafrikanske republikk, og arbeidet har ført til økt synlighet.

I juni ba Leger Uten Grenser Norge om å presse sørsudanske myndigheter til å sikre tilgang til om lag 120 000 internflyktninger i områder blokkert av sørsudanske regjeringsstyrker. Både gjennom media og direkte kanaler til Utenriksdepartementet nådde budskapet gjennom, og Leger Uten Grenser fikk igjen tilgang til de fordrevne i disse områdene.

Leger Uten Grensers årlige Glemte kriser-liste ble lansert i juli. Som årene før startet vi opp skoleprosjekt i august/september i hele landet med over 60 skoler og 5500 elever. Leger Uten Grenser publiserte en rapport om norske humanitære prioriteringer som skapte debatt og fikk mye oppmerksomhet på høsten. *Upartiskhet*, et av de humanitære prinsippene, ble satt på agendaen og debattert i norsk offentlighet.

I august meldte Leger Uten Grenser at organisasjonen trakk seg ut av Somalia kort tid etter at hjelpearbeiderne Montserrat Serra og Blanca Thiebaut var blitt løslatt etter over 2 år i fangenskap i landet. Leger Uten Grensers fokus på den stadig forverrede sikkerhetssituasjonen fikk bred dekning i media.

I november traff tyfonen Yolanda kysten av Filippinene og skapte enorme ødeleggelser. Katastrofen skapte enormt engasjement i Norge og mye oppmerksomhet.

Leger Uten Grenser har bedt Norge, som medlem av Verdens helseforsamling, (WHA) om å støtte en helsekonvensjon for å sikre forskning og utvikling av nye medisiner til sykdommer som rammer fattige mennesker.

Norge har stilt seg positive til en slik konvensjon, blant annet på bakgrunn av Leger Uten Grensers innspill. I tillegg gikk Norge her inn for å bruke 0.01% av BNP til glemte sykdommer.

Leger Uten Grensers fokus på situasjonen i Den sentralafrikanske republikk gjennom flere år har fått anerkjennelse som en av grunnene til at Norge besluttet å øke mengden nødhjelpspenger til landet.

I 2013 jobbet Leger Uten Grenser også for å sikre vaksinealliansen GAVI's støtte for kravet om at legemiddelfirmaer må gi medisinske hjelpeorganisasjoner samme lave vaksinepriser som GAVI selv får. Vaksinealliansen har nå uttrykt prinsipiell støtte til kravet.

1.3 Innsamling av midler

Gjennom 2013 har Leger Uten Grensers mottatt 74,5% av sine inntekter fra private givere og 24,0% via offentlig prosjektstøtte. Bred støtte fra befolkningen både økonomisk og moralsk er en forutsetning for å nå Leger Uten Grensers mål om å redde liv og lindre nød. For å sikre vår uavhengighet og raskt kunne hjelpe dem som trenger det aller mest har Leger Uten Grenser som prinsipp at private gaver til enhver tid skal utgjøre over 50 prosent av våre inntekter. I de senere år har Leger Uten Grenser internasjonalt hatt en andel private midler på over 85 prosent.

1.3.1 Støtte fra privatpersoner, bedrifter, organisasjoner og stiftelser

Private bidrag er med på å sikre organisasjonen økonomisk uavhengighet. Det gir oss mulighet til å handle raskt og gjøre en innsats der behovene til enhver tid er størst, uavhengig av myndigheter og andre institusjonelle givers prioriteringer og budsjetter. Leger Uten Grenser har opplevd en økning i bidrag fra privatpersoner i løpet av 2013.

Støtte fra privatpersoner, også i form av testamentariske gaver og støtte fra bedrifter og stiftelser, er sentralt i vårt innsamlingsarbeid og utgjorde i 2013 226,8 millioner kroner.

Om Leger Uten Grensers givere

Leger Uten Grenser har mange givere som støtter oss enten fast eller en gang imellom. Det er viktig for oss å kommunisere med våre givere om de behov og problemstillinger vi møter i vårt arbeid. Regelmessig støtte er blitt en stadig viktigere inntektskilde og det forventes at denne andelen vil fortsette å øke i tiden framover. Leger Uten Grenser benytter seg av flere ulike måter for å gi folk muligheten til å støtte vårt arbeid, blant annet via egne ververe som er ansatt i Leger Uten Grenser og jobber på timebasis uten provisjon.

Gaver i form av tjenester

Leger Uten Grenser har i 2013 mottatt gaver i form av tjenester og varer, som er innenfor områder organisasjonen har hatt god nytte av slik som konsulenttjenester og juridisk bistand.

Leger Uten Grenser - tema for Artistgalla TV2

Leger Uten Grensers innsats for å redde liv og lindre nød var i fokus under TV2s Artistgalla, et lørdagsprogram som gikk over 2,5 timer den 6. april 2013 med reprise. Programmet viser blant annet organisasjonens innsats verden over, og man møter pasienter og pårørende. Underveis i sendingen var målsetningen å invitere flest mulig seere til å bli faste givere, noe som ble en suksess.

Arven etter Haaken A. Christensen

Leger Uten Grenser mottok i 2008 en betydelig arv etter Haaken A. Christensen. Gjennom 2013 er det fra disse midlene blitt allokert 36,7 millioner kroner til våre humanitære prosjekter i Afghanistan, Syria og Sierra Leone samt medisinsk forskning, evaluering av feltprosjekter, feltinnovasjon og utvikling av ledelsesfunksjoner i våre feltprosjekter. Ved utgangen av 2013 utgjør disse midlene 108,5 millioner kroner som vil bli benyttet til organisasjonens humanitære prosjekter fram mot 2016-17.

1.3.2 Offentlige prosjektmidler

Leger Uten Grensers har hyppig kontakt med Utenriksdepartementet og Norad for å synliggjøre situasjonen til de menneskene vi møter i felt og derved påvirke norsk humanitær politikk. Leger Uten Grenser har gjennom mange år hatt en god menings- og informasjonsutveksling med både politisk ledelse og embetsverket. Denne kontakten er også sentral for å sikre norsk medfinansiering av Leger Uten Grensers feltprosjekter.

Offentlige prosjektbevilgninger utgjorde i 2013 totalt 73,2 millioner, en betydelig økning fra 2012. Beløpet inkluderer også 10 millioner gitt i forbindelse med TV2s Artistgalla 2013. For å kunne gi helsehjelp uhindret legger Leger Uten Grenser vekt på å oppfattes som en uavhengig og nøytral nødhjelpsorganisasjon. Derfor har organisasjonen en restriktiv holdning mot å bruke offentlige prosjektmidler i konfliktland. Dette setter en betydelig begrensning på Leger Uten Grensers evne til å øke andelen statlig støtte da UD's humanitære bevilgninger i stor grad er øremerket til de samme konfliktlandene. Utenriksdepartementet viste en spesiell interesse for Leger Uten Grensers engasjement i Den sentralafrikanske republikk. Økte bidrag til de to landene utgjorde hovedtyngden av økningen i offentlige prosjektmidler i 2013.

Leger Uten Grensers 3-årige rammeavtale med Norad løp ut i 2012, men ble videreført i 2013 i påvente av en større organisasjonsgjennomgang av Leger Uten Grenser Norge. Denne ble utført av ekstern konsulent høsten 2013 og innebar blant annet besøk hos Leger Uten Grenser Norge og et Norad-støttet prosjekt i Swaziland. Gjennomgangen fremhevet både sterke og svakere sider ved Leger Uten Grensers prosjekter. Evalueringen fremhevet at Leger Uten Grenser leverer gode resultater på en kostnadseffektiv måte, i tråd med Norads forventninger. Organisasjonsgjennomgangen avdekket behov for å jobbe videre med rapportering av korrupsjonssaker. Leger Uten Grenser jobber ofte i land med høyt korrupsjonsnivå, og Leger Uten Grenser Norge leder og har vært en pådriver for anti-korrupsjonsarbeidet innad i organisasjonen. I etterkant av organisasjonsgjennomgangen har Leger Uten Grenser inngått en ny 2-årig avtale med Norad, som vil finansiere hiv/aidsprosjekter i Malawi og grensestrøkene mellom Malawi, Zimbabwe og Mosambik. Størrelsen på denne bevilgningen vil bli på nivå med tidligere år, rundt 8,7 millioner kroner årlig.

1.4 Personal og administrasjon

Leger Uten Grensers holder til i leide kontorlokaler i Hausmannsgate i Oslo. Organisasjonen har ingen fysisk produksjon, og forurenser således ikke det ytre miljø. Kontoret støtter og bidrar til forsknings- og utviklingsaktiviteter gjennom Leger Uten Grensers internasjonale kampanje for tilgang til livsviktige medisiner (Access) samt DNDi (Drugs for Neglected Diseases initiative).

Feltarbeidere rekruttert i Norge har norske ansettelseskontrakter. Personellet avlønnes etter egen internasjonal lønnskala som reflekterer frivillighetstankegangen til Leger Uten Grenser.

I 2013 utgjorde Leger Uten Grensers administrasjon totalt 35,2 årsverk i kontorstillinger, 42,9 årsverk med verveaktivitet og annen prosjektvirksomhet samt 4,3 årsverk fordelt på internasjonal beredskapsgruppe, samt medisinsk og ledelsesstøtte i felt.

De ansatte ved kontoret avlønnes etter egne satser for Leger Uten Grenser. Styreleder kan frikjøpes inntil en 20% stilling. Styremedlemmer og frivillig personell forøvrig honoreres ikke.

Ved siden av å yte operasjonell støtte til våre humanitære prosjekter fokuserer i hovedsak det norske kontorets ansatte på arbeidet med vår rekrutterings-, innsamlings-, og informasjonsvirksomhet. Derfor utgjør det norske kontorets virksomhet i stor grad administrative årsverk. Ellers foregår vår operasjonelle og formålsrettede virksomhet ute i felt samt ved våre operasjonelle sentre. Det er denne operasjonelle aktiviteten den norske organisasjonen rekrutterer til og finansierer.

Arbeidsmiljøet på kontoret anses som godt, og sykefravær anses som normalt. Det forekommer ikke forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, avansement og rekruttering. Av kontorets ansatte ved årets slutt var 56% kvinner og 44% menn. Av styrets 9 medlemmer er 7 kvinner. Ledelsen anser situasjonen som tilfredsstillende, og det har ikke vært nødvendig å innføre spesielle tiltak for å sikre likestillingssituasjonen.

Kontoret har gjennom alle år mottatt god støtte fra frivillig, ikke-lønnet personale.

Årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning
Médecins Sans Frontières Norway
Leger Uten Grenser Norge
2013

2 Økonomisk oversikt

2.1 Anskaffede midler

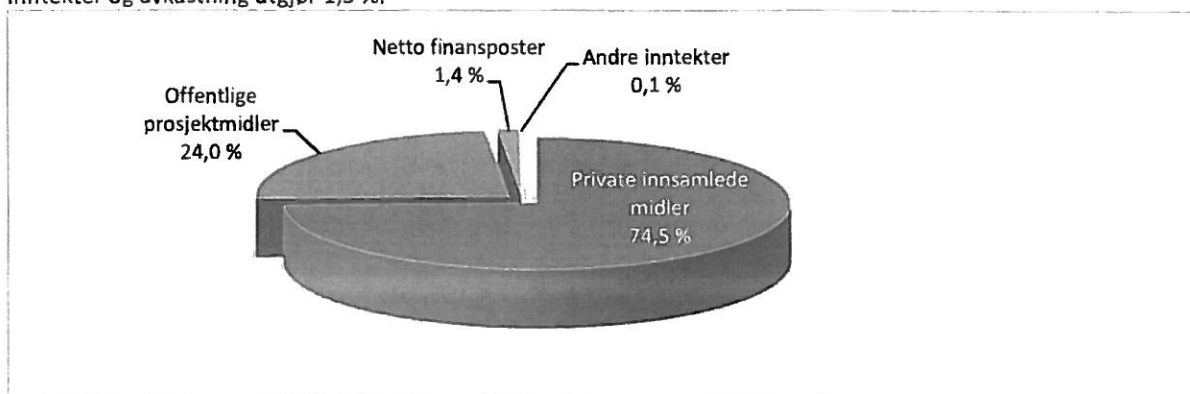
Leger Uten Grensers inntekt var i 2013 på 304,6 millioner kroner. Av dette er omlag 226,8 millioner samlet inn fra private givere. Private innsamlede midler har økt med 39 millioner kroner fra 2012. Leger Uten Grenser fikk bevilget 73,2 millioner fra Utenriksdepartementet og NORAD til spesifikke prosjekter der offentlige midler er akseptert. Dette er en økning på 13 millioner fra 2012.

Finansposter dreier seg i det vesentligste om opptjente renter og avkastning i forbindelse med forvaltning av midler fra Haaken A. Christensens dødsbo samt andre private midler mottatt gjennom 2013. Finansplasseringene er i tråd med styrets retningslinjer med hensyn til etikk, sikkerhet, risikospredning og likviditet.

Totale anskaffede midler består av:
(mill kroner)

		2013	2012	Endring i %
Inntekter	Private innsamlede midler	226,8	187,8	20,8 %
	Offentlige prosjektmidler	73,2	60,2	21,6 %
	Andre inntekter	0,3	0,9	-71,3 %
	Sum anskaffede midler	300,3	248,9	20,6 %
	Netto finansposter	4,3	7,3	-41,4 %
	Sum totale inntekter	304,6	256,2	18,9 %

Anskaffede midler fordeler seg på 74,5 % private innsamlede midler og 24 % offentlige prosjektmidler. Andre inntekter og avkastning utgjør 1,5 %.

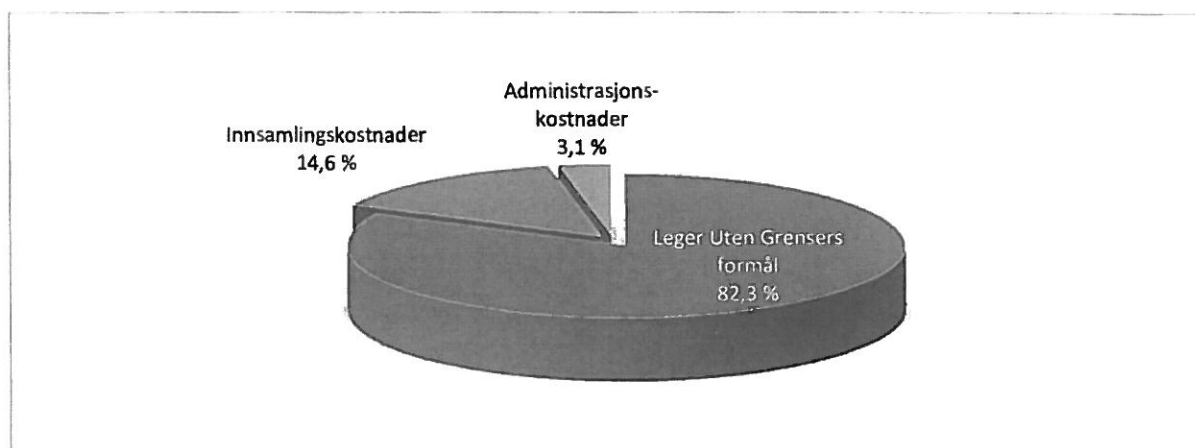
2.2 Anvendelse av midler

Den totale anvendelsen av midler til operasjonell virksomhet har økt med 46,2 millioner i forhold til 2012. Dette skyldes blant annet økningen i inntekter fra private givere samt myndighetene. Videre er det anvendt midler om lag 36,7 millioner fra Haaken A. Christensens testamente, om lag to millioner mer enn forrige år. Dette bidrar til økt anvendelse av midler til operasjonell virksomhet i 2013.

Leger Uten Grensers informasjonsarbeid fortsetter i om lag samme omfang som i 2012. Bidrag til andre humanitære aktiviteter (Drugs for Neglected Diseases initiative, DNDi) har gått noe ned i forhold til 2012. Innsamlingskostnadene øker med om lag 10,8 millioner i forbindelse med gjennomføringen av TV2s Artistgalla for 2013. Administrasjonskostnadene viser en knapp økning på 300 000 fra 2012.

Anvendelse av midler:
(mill kroner)

		2013	2012	Endring i %
Kostnader	Operasjonelle kostnader	260,8	224,9	15,9 %
	Informasjonsarbeid / Temoignage	7,4	7,6	-2,0 %
	Andre humanitære aktiviteter	3,8	4,4	-12,1 %
	Leger Uten Grensers formål	272,0	236,8	14,9 %
	Innsamlingskostnader	48,2	37,5	28,7 %
	Administrasjonskostnader	10,1	9,8	3,1 %
Anvendelse av midler		330,4	284,1	16,3 %

Kommentarer til anvendelse av midler:

Operasjonelle kostnader:	Private og institusjonelle midler allokert til Leger Uten Grensers operasjonelle prosjekter internasjonalt samt Leger Uten Grenser i Norge sin andel av indirekte operasjonelle kostnader ved vårt operasjonelle senter i Brussel. Kostnader til rekruttering av feltpersonell inngår.
Informasjonsarbeid/Témoignage:	Kostnader til opinionsbygging, pressearbeid og bevisstgjøring. Lønnskostnad for informasjonsmedarbeidere ved kontoret i Norge inngår.
Andre humanitære aktiviteter:	Bidrag til DNDi, Drugs for Neglected Diseases initiative – forskning på medisiner mot glemte sykdommer.
Innsamlingskostnader:	Kostnader forbundet med innsamling fra private og institusjonelle givere i Norge. Lønnskostnad for innsamlingssmedarbeidere i Norge inngår.
Administrasjonskostnader:	Kostnader til administrativ drift av det norske kontoret. Lønnskostnad for daglig leder og administrasjon ved kontoret i Norge inngår. Inkluderer også Leger Uten Grenser i Norge sin andel av driften av det internasjonale kontoret.

2.3 Virksomhetens årsresultat

Leger Uten Grenser har for 2013 et negativt årsresultat på 25,8 millioner kroner. Underskuddet skyldes hovedsakelig allokering av midler fra arven etter Haaken A Christensen. Underskuddene er kun regnskapstekniske, og organisasjonenes økonomi er svært solid og god. Det er ledelsens oppfatning at fremlagte resultat og balanseoppstilling gir et riktig bilde av organisasjonens virksomhet.

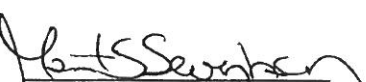
2.4 Formålskapital

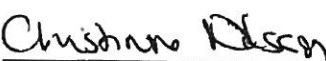
Leger Uten Grenser har en positiv formålskapital på 126,8 millioner kroner som skriver seg fra innsamlede midler. Før årets resultat utgjorde formålskapitalen 150,5 millioner. Pr 31.12.13 utgjør midler fra Haaken A. Christensens testamente omlag 108,5 millioner kroner av formålskapitalen. Disse midlene vil bli benyttet til organisasjonens humanitære prosjekter fram mot 2016-17. Resten av formålskapitalen består av en ikke øremerket formålskapital på 10,5 millioner samt øremerkede midler som forbrukes i 2014. Årsregnskapet er utarbeidet under forutsetningen om fortsatt drift, noe styret mener er forsvarlig.

Det har ikke inntrådt hendelser etter 31. desember 2013 som påvirker Leger Uten Grensers resultat eller balanse.

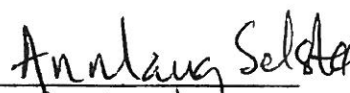
Oslo, fredag, 4. april 2014

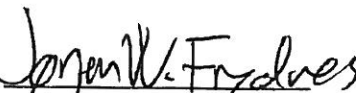

Stine Ness
Styremedlem

Marit Severinsen
Styremedlem

Christine Nilsson
Styremedlem

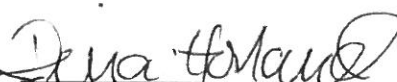

Guro Aasen
Styremedlem

Anlaug Selstø
Styremedlem

Jørgen W. Frydnes
Styremedlem/Treasurer¹

Christian Sørensen
Nestleder/Styremedlem

Berit Aamlid Syversen
Styremedlem

Dina Hovland
Styreleder

Anne Cecilie Kaltenborn
Daglig leder

¹ Ansvarlig for styrets økonomikontroll og -oppfølging